ספר הקנה — דין עדות להתיר אשת איש

דין עדות להתיר אשת איש.

מי שהיא בחזקת א"א והלכה היא ובעלה למדינת הים ואין מחלוקת ביניהם ויש שלום בעולם ואין מלחמות ובאה האשה ואמרה מת בעלי יש לנו לומר יצרה תקפה ואינה חוששת בשעת היצר לא מכתובה ולא מאיסורה בשניהם אם יבא בעלה כי היא שוטה ואומרת אלא שגם בזה פשט ההיתר להאמין לה ולא חשו בטהרת ההיכל כענין אנכי פניתי הבית, האמת אם בא עד אחד אפי' עבד או שפחה אפי' עד מפי עד או מפי שפחה או מפי קרובים נאמנים לומר פלוני מת ויתנו אמתלא לדבריהם ותנשא או תתיבם על פיהם האמת וידקדקו פן יהיו מצווין, והכוונה בפסיקת הרחמים הכל יודעים והכל נאמנים חוץ מחמשה נשים שאינם נאמנים בעבור ששונאת זו את זו ומכוונים לאוסרה על בעלה ועדיין הוא חי, ואלו הם חמותה ובת בתה שהם פחד והוד, וצרתה היא לילי"ת מצרים החיצונה, ובת בעלה הוא ההוד עצמו שהוא בת הת"ת והוא בת הפחד, ויבמתה היא אשת אחי בעלה וכל אלו מורידות דין בכנ"י, וכאשר תראה זאב וטלה ירעה כאחת כן תראה שלום באלו הנשים לאורך זמן, ואם שלום ביניהם הקב"ה עמהם כי שלום למעלה ובכ"מ שעשו עד אחד מהימן כשנים לא יכחישנו עד אחד כי אין דבריו של אחד במקום שנים, לכן אם עד אחד בא והעיד שמת בעלה והאמינהו והתירוה להנשא ואח"כ בא עד אחד והכחישו הרי זו לא תצא מהתרת האחד אפילו היה העד א' אשה שעד אחד ואפי' אשה בעדות אשה כב' עדים בשאר עדות ואין דבריו של א' וכו', והכוונה מאחר שכל אחד ואחד מאלו שאמרנו מרגישים ויודעים ומכירים בהפסק הרחמים א"כ אפי' אשה שקולה כנצח ויסוד לענין ידיעת העדות, ואם בא עדות ואמר טבעה ספינתו בים הגדול אין מקבלין עדותו כלל כי אמרינן שמא יצאו במקום אחר, ואם נפל למים מקובצים שיש שם סוף ואביי הוא שאמר כגון בור או מערה וראה בד' רוחות כל סביבותיו ונתאחר שיעור עד שתצא נפשו ולא עלה מעידין עליו שמת ומשיאין את אשתו, העיד לה עד שטבע במים שאין להם סוף ואבד שמו ונשתקע זכרו הרי זו לא תנשא שמא עלה במקום אחר שפעמים אירע ועלה ממקום אחר ממים שאין להם סוף הוסיפו עליהם עוד ג' גררתו חיה שטפו נהר נפלה עליו מפולת נותנים עליו חומרי חיים וחומרי מתים אלמא שטפו נהר נותנים עליו חומרי חיים שטפו נהר דינו כדין ים הגדול.

א"ל ר' והא אמרינן רוב ספינות לאיבוד רק מיעוט אינן לאיבוד וניזיל בתר רובא מי לא סמכו רבנן בקטן וקטנה ארובא להנשא לכתחילה מי לא הימנו עד אחד בעדות אשה משום עיגונא דאיתתא והוי דבר שבערוה הכי נמי נימא משום עגינא דאיתתא העמיד בעלה ברוב ספינות נאבדים, א"ל בני ר"מ חייש למיעוטא כ"ש במקום דאיכא חזקה חזקת אשת איש ורובן נטבעין ומיעוטן עולין סמוך חזקה למיעוטא ואיתרע לה רובא ונאמר הוא עלה ואשתו תעמוד בחזקת אשת איש.

א"ל ר' מיעוטא דלא שכיחא לא חייש ר"מ מי נטבע בים הגדול ויצא, א"ל בני והא בפ"ב דיבמות סריס ואיילונית קרו ליה מיעוטא דלא שכיחא ואפ"ה חייש ר' מאיר, א"ל ר' והלא כל הספינות הנטבעות לאיבוד ואין כאן מיעוט ותינשא מאומד הדעת.

א"ל בני ומה אעשה לך משנה שלמה היא ואין להזיזה ממקומה ומה מאוד גדלו דברי חכמים ואמרו מים שאין להם סוף אשתו אסורה ואם בעיני השם הם גדולים איך נעשים אנחנו קטנים ועראים: